Nyheter i skattelagstiftningen vid 1959 års taxering

Av docent Dag Helmers

Nyheterna är i år icke överväldigande till antalet, ett förhållande som hälsas med tillfredsställelse av såväl skattskyldiga som taxeringsmän. I det följande lämnas den traditionella översikten, som författaren hoppas är fullständig. En eller annan ändring kan måhända komma att beslutas av årets riksdag att gälla 1959 års taxering, men därom vet man för närvarande icke något.

Supplement till de genom statens försorg utgivna skatte- och taxeringsförfattningarna väntas.

Deklarationsblanketterna har icke underkastats nämnvärda ändringar.

Höjda kommunala ortsavdrag, m. m.

48 och 50 §§ jämte anvisn. till 50 § KL ävensom 9 § Si.

Den viktigaste ändringen i skatteförfattningarna utgöres av de kommunala ortsavdragens anpassning till de statliga ortsavdragen. Vad som skett är således icke blott en höjning av de kommunala ortsavdragen utan också en omläggning av själva systemet på bl. a. det sätt att ensamstående skattskyldig med barn även vid den kommunala beskattningen erhåller ett och ett halvt ortsavdrag för ogift. Skattetabellerna för preliminär skatt för år 1958 har uträknats på basis av de nya avdragen. Vid taxering gäller de emellertid först vid innevarande års taxering.

För några år sedan höjdes provisoriskt avdraget för nedsatt skatteförmåga till 5.000 kr. vid den kommunala taxeringen. Sedan nu de kommunala ortsavdragen anpassats till de statliga skall detta extra avdrag även vid den kommunala taxeringen kunna utgå med högst 3.000 kr.

SFS nr:s 200 och 201/1957.

Viss ändring i ortsgrupperingen

Ändringar har vidtagits i skattegrupperingen beträffande vissa kommuner i Stockholms, Uppsala, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs samt Skaraborgs län.

SFS nr 257/1957.

Avräkning av ortsavdrag och vissa allmänna avdrag i annan kommun än hemortskommunen vid kommunal taxering

46, 48, 50 och 52 §§ jämte anv. till 46 § KL. Följdändringar i 66 och 105 §§ TF.

Skattskyldig, som åtnjutit inkomst i annan kommun än hemortskommunen och vars inkomst i sistnämnda kommun icke förslår till utnyttjande vid den kommunala inkomsttaxeringen av ortsavdrag och de under allmänna avdrag hänförliga avdragsposterna för periodiskt understöd, pensionsförsäkringspremier samt vissa andra försäkringsavgifter av personlig art, äger från och med 1959 års taxering rätt att avräkna återstående del i den förstnämnda kommunen.

Finansministern beräknade att de ändrade reglerna kommer att få betydelse för högst 2.000 skattskyldiga. Det ligger i sakens natur att de flesta avräkningsfallen kommer att föreligga i de större städerna; det är här som den avsedda situationen — en skattskyldig, som är bosatt utanför staden, har uppburit rörelseinkomst från

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:53:26

en i staden bedriven rörelse — oftast kan tänkas vara för handen.

Avräkning medgives sålunda för ortsavdrag men *ej* för avdrag för nedsatt skatteförmåga. Av allmänna avdrag får samtliga avdrag enligt 46 § 2 mom. avräknas. Däremot icke avdrag för underskott i förvärvskälla eller avdraget för gift förvärvsarbetande kvinna.

Rätten tillkommer fysiska personer och oskifta dödsbon. Beträffande övriga juridiska personer kan avräkning endast komma i fråga såvida den juridiska personen haft avdrag för period. understöd.

Det ankommer på TN i hemortskommunen att underrätta TN i den andra kommunen om vilket avdrag som där skall medgivas. Har skattskyldig inkomst i flera kommuner avräknas ej utnyttjade avdrag först i den kommun där den skattskyldige har sin högsta inkomst utanför hemortskommunen. Skulle i något undantagsfall inkomsten i två eller flera kommuner vara lika stor ankommer det på TN i hemortskommunen att bestämma ordningen mellan kommunerna.

SFS nr:s 86 och 87/1958.

Avdrag för vissa utrustningsdetaljer i skyddsrum

22, 25 och 29 §§ KL.

Skyddsrum är, oberoende av hur de utförts, alltid att hänföra till byggnad i beskattningshänseende. Avdrag för värdeminskning medgives sålunda för kostnaderna i den mån de kan utredas. Vissa detaljer i utrustningen föranleder för fastighetsägaren en oräntabel utgift, varför riksdagen beslutat att vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet, annan fastighet samt av rörelse avdrag skall erhållas för kostnader avseende anskaffning och insättning av sådana utrustningsdetaljer i skyddsrum, vilka endast har värde ur civilförsvarssynpunkt, såsom speciella dörrar, luckor och karmar för dessa, inre begränsningsväggar för gasfång vid ingångar och reservutgångar, luftrenare och tillhörande fördelningsledningar.

SFS nr 576/1958.

Avskr. å oljelagringsanläggn. m. m.

KF om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m.

Vissa företag äro skyldiga att hålla beredskapslager av olja och i förenämnda förordning har särskilda föreskrifter lämnats i fråga om avskrivning på anläggning för oljelagring ävensom beträffande värderingen av sådana lager. Kostnad för skyddad anläggning för lagring av olja skall avskrivas på fem år. Ränte- och amorteringsfritt lån av statsmedel, som beviljas rörelseidkare för bestridande av kostnader för oljelagringsanläggningar, skall upptagas som intäkt med en femtedel per år från och med året efter det, då lånet erhållits. Lagerlån skall däremot upptagas till beskattning efter den skattskyldiges bestämmande och värderingsreglerna i fråga om beredskapslager har utformats i anslutning till detta system.

SFS nr 575/1958.

Investeringsavgift

Enligt övergångsbestämmelserna till KF om investeringsavgift för år 1957 kan taxering till sådan avgift i vissa fall ske även år 1959. Om någon på grund av omläggning av räkenskapsår antingen icke taxerats till inkomstskatt år 1958 eller nämnda år taxerats till dylik skatt för ett beskattningsår, som omfattar kortare tid än 12 månader, eller om någon, likaledes på grund av omläggning av räkenskapsår, åren 1957 och 1958 taxerats till dylik skatt för beskattningsår, som sammanlagt om-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:53:26

fattar kortare tid än 24 månader, skall förordningens bestämmelser äga motsvarande tillämpning jämväl beträffande investeringar under beskattningsår, vari ingår kalenderåret 1957 eller del därav och för vilket taxering sker år 1959 eller 1960. Enligt dessa ursprungliga övergångsbestämmelser kunde sålunda avgift påföras för investering efter 1957 års utgång. Genom ett tillägg till övergångsbestämmelserna har den tid efter 1957 års utgång, under vilken avgift kan påföras, begränsats till månaderna januari och februari 1958. Investering efter utgången av februari månad 1958 är nu avgiftsfri. Beräkning av avgiftsbelagd investeringskostnad skall ske som om räkenskapsåret utgått den 28 februari 1958.

SFS nr 453/1958.

Fullföljdsbegränsningen till Regeringsrätten

98 § TF.

Den 1 januari 1959 träder de nya reglerna om fullföljdsbegränsning till RR i kraft och skall äga tillämpning med avseende å taxering år 1958 eller senare år.

SFS 85/1958.

Dubbelbeskattningsavtal

Åtskilliga nya avtal har tillkommit och skall tillämpas vid årets taxering — flera avtal gäller dessutom retroaktivt. Dubbelbeskattningsavtalet med Italien (SFS 312/1958) är nu äntligen i hamn. Bland avtal som utkommit i Svensk författningssamling under år 1958 märkes vidare avtal med Ceylon (SFS nr 83/1958). Vi har fått ett nytt avtal med Danmark, vilket avtal skall tillämpas första gången vid 1959 års taxering. Ett tilläggsavtal med Finland har också godkänts av riksdagen. Vidare har fullständiga avtal träffats med Egypten, Indien och Pakistan.

Sjömansskatt

KF om sjömansskatt. Ändring av 19, 46, 48 och 50 §§ jämte anvisn. till 48 § KL, av 1, 4, 8 och 9 §§ Si, av 9 § jämte anvisn. till samma § Sf samt av 22, 37, 39 och 101 §§ TF.

Sjömansskatt skall erläggas till staten av envar, som är anställd i redares tjänst ombord på svenskt handelsfartyg med en bruttodräktighet av minst 100 registerton, vilket huvudsakligen nyttjas i närfart eller fjärrfart — dessa begrepp är definierade i geografiskt hänseende i KF om sjömansskatt. Skatten är en definitiv källskatt och någon taxering sker ej i efterhand. En sjömansskattenämnd med tillhörande kansli, sjömansskattekontoret, övervakar tillämpningen och ombesörjer uppbörd. Dessa organ är placerade i Göteborg.

För inkomst, som sjömän haft i land, sker taxering i vanlig ordning och sjömannen är skyldig att deklarera om hans bruttointäkter uppgått till minst 100 kr. Ett visst samröre mellan sjömansskatten och den vanliga taxeringen kan emellertid förekomma i fråga om de allmänna avdragen. Sjöman får t. ex. vid den ordinarie taxeringen åtnjuta ortsavdrag med 1/12 för varje månad han ej varit skyldig erlägga sjömansskatt.

Sjöman är enligt vanliga regler skattskyldig till statlig förmögenhetsskatt. En specialregel har dock givits i det fall 30-gånger spärren skall tillämpas.

Vid *taxering* gäller de nya reglerna först *år 1960*.

SFS nr:s 295—299 och 541—542/1958.

D. H.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-30 15:53:26